

ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ STEBĖSENOS ATASKAITA

2026 m. I pusmetis

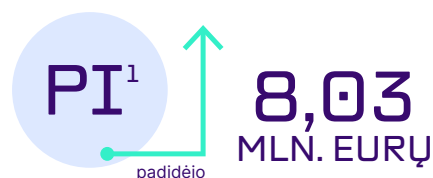
EIMIN

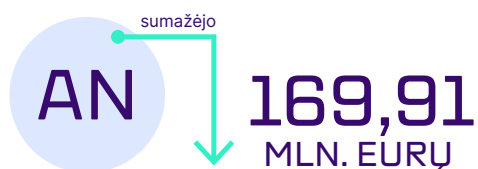
Parengė
Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Geresnio reglamentavimo ir verslo priežiūros politikos grupė

PAGRINDINIAI 2026 M. I PUSMEČIO REGULIAVIMO NAŠTOS STEBĖSENOS REZULTATAI

Per 2026 metų I pusmetį

Nuo AN vertinimo pradžios (2014 m.)

Per 2026 metų I pusmetį 15 institucijų teisės aktai turėjo įtakos ūkio subjektų AN ir PI pokyčiui:

sumažino 8 institucijos:

padidino 7 institucijos:

¹PI pradėtos vertinti nuo 2023 m.

PAGRINDINIAI 2026 M. I PUSMEČIO REGULIAVIMO NAŠTOS STEBĖSENOS REZULTATAI

2026 metų I pusmetį institucijos pateikė duomenis apie 63 teisės aktų projektus, kurie sukėlė ūkio subjektams reguliavimo naštą. Iš jų:

3

teisės aktai AN ir PI mažino
DAUGIAU NEI 1 MLN. EURŲ

4

teisės aktai AN ir PI didino
DAUGIAU NEI 1 MLN. EURŲ

8

teisės aktai AN ir PI mažino
NUO 100 TŪKST. IKI 1 MLN. EURŲ

3

teisės aktai AN ir PI didino
NUO 100 TŪKST. IKI 1 MLN. EURŲ

9

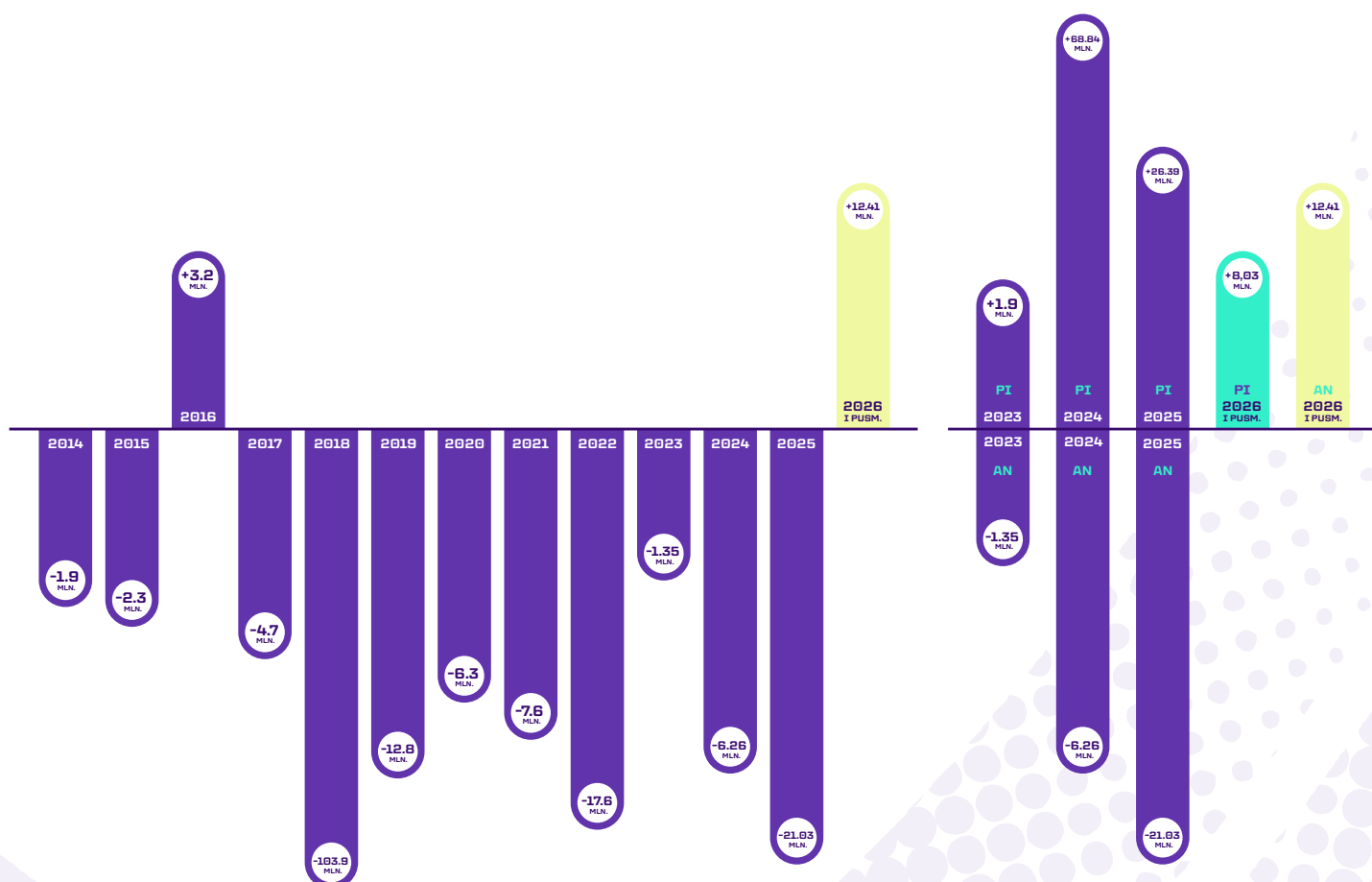
teisės aktai AN ir PI mažino
NUO 10 IKI 100 TŪKST. EURŲ

4

teisės aktai AN ir PI didino
NUO 10 IKI 100 TŪKST. EURŲ

2026 metų I pusmetį ES kilmės teisės aktų reikalavimų bendra AN ir PI našta **didėjo daugiau nei 23,84 mln. eurų**, nacionalinės kilmės teisės aktai AN ir PI **mažino 3,4 mln. eurų**.

2026 M. I PUSMEČIO ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYČIO RODIKLIS: SKAIČIAI IR FAKTAI

1 pav. Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokyčio rodiklis pagal metus

Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų mažinimo stebėsenos ataskaitoje (toliau – Ataskaita) apibendrinami **2026 m. I pusmečio** administracinės naštos (toliau – AN) ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų (toliau – PI) stebėsenos rezultatai, parengti pagal institucijų pateiktus duomenis, įvertinus rengtus teisės aktų projektus bei jų sukeliamą poveikį ūkio subjektams.

2026 m. I pusmečio rezultatai rodo pasikeitusią AN ir PI dinamiką – šiuo laikotarpiu AN padidėjo daugiau nei 12,41 mln. eurų, o PI – beveik 8,03 mln. eurų. Į šiuos rezultatus įtraukti AN ir PI didinusių ir mažinusių institucijų duomenys. Rezultatas skiriasi nuo ankstesnių metų tendencijos, kai, nepaisant sistemingo AN mažinimo, didesnę reguliavimo naštos dalį sudarė PI. Šio laikotarpio pokyčius daugiausia lėmė iš Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktų kylantys

reikalavimai. Todėl ūkio subjektams teks skirti papildomo laiko informacinio pobūdžio reikalavimams, susijusiems su darbuotojų darbo užmokesčio duomenų teikimu pagal lytį, įgyvendinti, taip pat patirti papildomų investicinių išlaidų dėl pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemų įrengimo.

Svarbu šiuos pokyčius vertinti apimant ilgesnį laikotarpį. Nuo AN vertinimo pradžios 2014 m. bendras AN sumažėjimas sudaro 169,91 mln. eurų, o nuo 2023 m., pradėjus vertinti PI, jų išlaidos padidėjo 105,16 mln. eurų. PI įtraukimas į reguliavimo naštos vertinimą leido išsamiau atskleisti bendrą ūkio subjektams tenkančių reguliavimo reikalavimų kainą.

1 paveiksle pavaizduotas AN pokytis nuo vertinimo pradžios 2014 m. iki 2026 m. I pusmečio pabaigos, taip pat išskiriamos tiek AN išlaidos, tiek PI per trejus su puse metų, kai PI buvo vertinamos ir įtrauktos į bendrą reguliavimo naštos apskaitą.

Per visą vertinimo laikotarpį nuo 2014 m. bendras AN sumažėjimas yra 169,91 mln. eurų, tačiau nuo 2023 m. PI padidėjo 105,16 mln. eurų.

INSTITUCIJŲ PASIEKIMAI MAŽINANT ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS

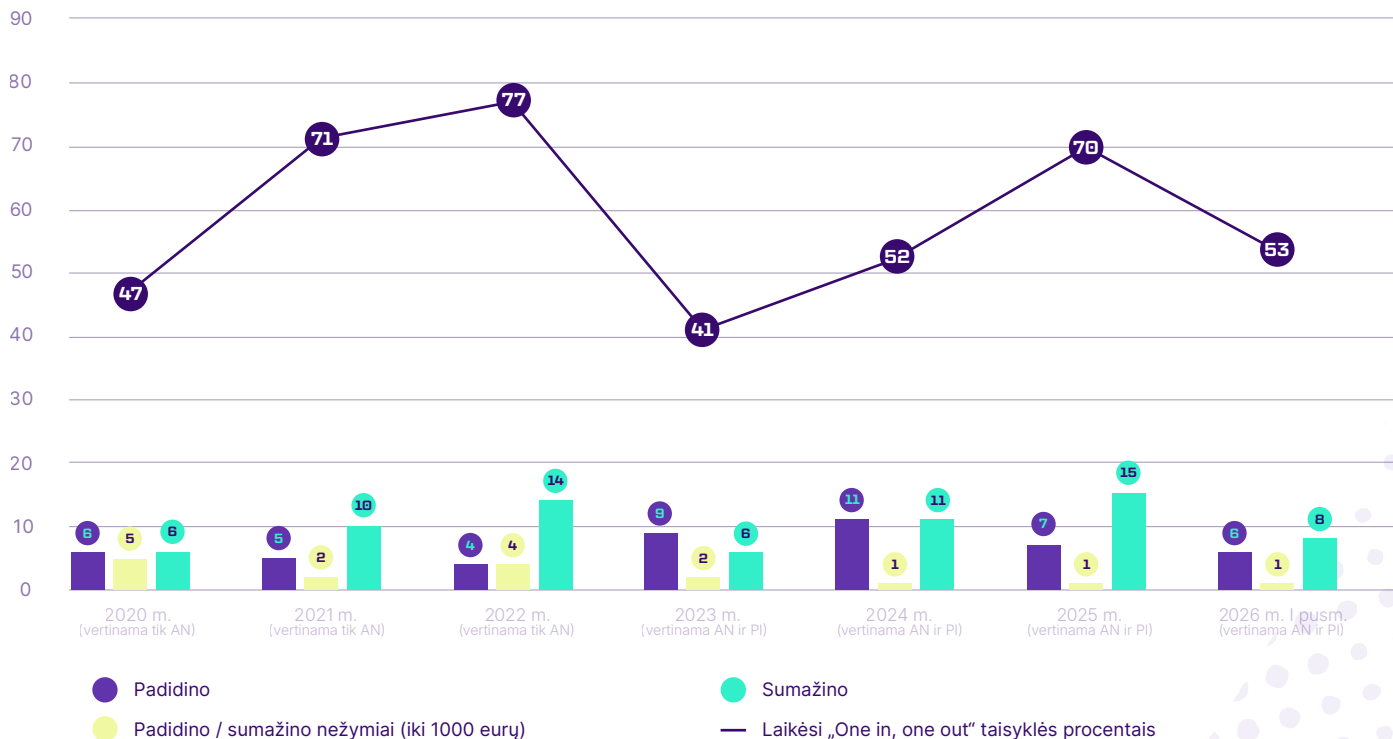
EIMIN reguliavimo naštos stebėsenos Ataskaitos yra rengiamos du kartus per metus. EIMIN 2026 m. birželio mėn. raštu kreipėsi į 54 institucijas prašydama pateikti duomenis apie 2026 m. I pusmetį pagal jų kompetenciją inicijuoto teisinio reguliavimo sukeltą AN ir PI pokytį. Institucijų imtis nustatyta atsižvelgiant į priimamų teisės aktų pobūdį, nes ne visų institucijų teisės aktuose yra nustatomi įpareigojimai ūkio subjektams.

Už 2026 m. I pusmetį duomenis pateikė 15 institucijų, kurios nurodė, kad per šį laikotarpį buvo priimti 63 teisės aktai, kurie sukėlė AN ir (arba) PI pokytį. Kitos institucijos informavo, kad atitinkamu laikotarpiu teisės aktų, darančių įtaką AN ir (arba) PI, nepriėmė. Iš 15 institucijų pagal savo kompetenciją AN ir PI sumažino 8 institucijos, o padidino 7.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 6 d. nutarimo Nr. 333 „Dėl administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimu, nuo 2023 m. sausio 1 d. institucijos privalo nuolat ieškoti priemonių siekdamos užtikrinti, kad bendras PI, kurias ūkio subjektams sukelia institucijos pagal kompetenciją priimtas teisinis reguliavimas, lygis per kalendorinius metus išliktų nepakitęs arba mažėtų („*One in, one out*“ taisyklė).

Palyginti pateikiamas grafikas, kuriame pateikiama informacija, kaip 2020–2026 m. I pusmečio laikotarpiu institucijos taikė „*One in, one out*“ taisyklę. 2020–2022 m. institucijos vertino tik teisės aktais sukeliamą AN pokytį ūkio subjektams, o nuo 2023 m. – bendrą AN ir PI pokytį. Iš 2 paveikslo matyti, kad per 2020, 2023, 2024 metus ir 2026 m. I pusmetį institucijų, didinusių reguliavimo naštą, skaičius didžiausias, todėl laikytis minėtos taisyklės buvo sudėtingiausia. Didžiausią įtaką 2026 m. I pusmečio rezultatui turėjo iš ES reguliavimo kilę reikalavimai, kurie buvo perkelti į 2 teisės aktus (LR darbo kodekso įstatymo pakeitimas ir STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ pakeitimas): viename į nacionalinę teisę perkelti AN sukeliantys reikalavimai, o kitame – PI. Detaliau apie tai Ataskaitos skyriuose „Iš Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų reikalavimų kilęs administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokytis“ ir „Labiausiai administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas 2026 m. I pusmetį didinę teisės aktai“.

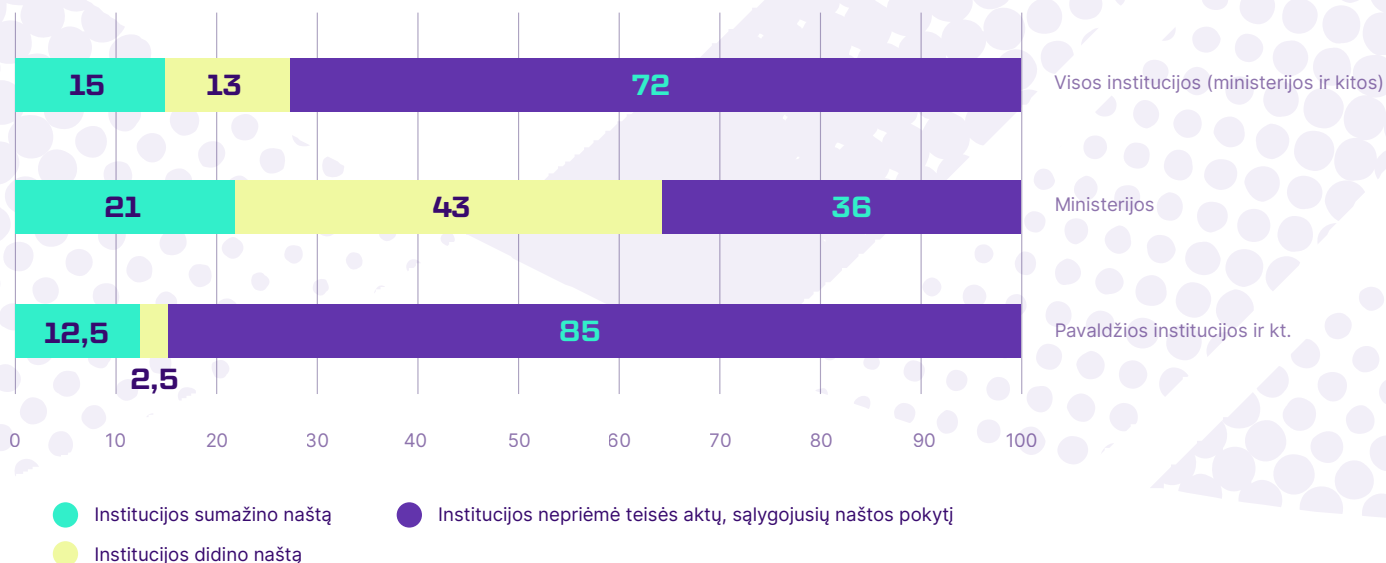
INSTITUCIJŲ SKAIČIUS IR PROCENTAS, KURIOS LAIKĖSI „ONE IN, ONE OUT“ TAISYKLĖS 2020–2026 M. I PUSM.

2 pav. „One in, one out“ taisyklės taikymas institucijose 2020–2026 m. I pusmetį

3 paveiksle pateikiama informacija apie institucijų pasiskirstymą (procentais), atsižvelgiant į tai, ar jos bendrai sumažino, padidino reguliavimo naštą, ar nepateikė duomenų apie naštos pokyčius, nes per ataskaitinį laikotarpį nepriėmė tokių teisės aktų. Taip pat atskirai išskiriamos ministerijos, joms pavaldžios institucijos ir kitos institucijos.

2026 M. I PUSMETĮ NAŠTĄ SUMAŽINUSIŲ, PADIDINUSIŲ IR NAŠTOS NEKEITUSIŲ INSTITUCIJŲ SKAIČIUS PROCENTAIS

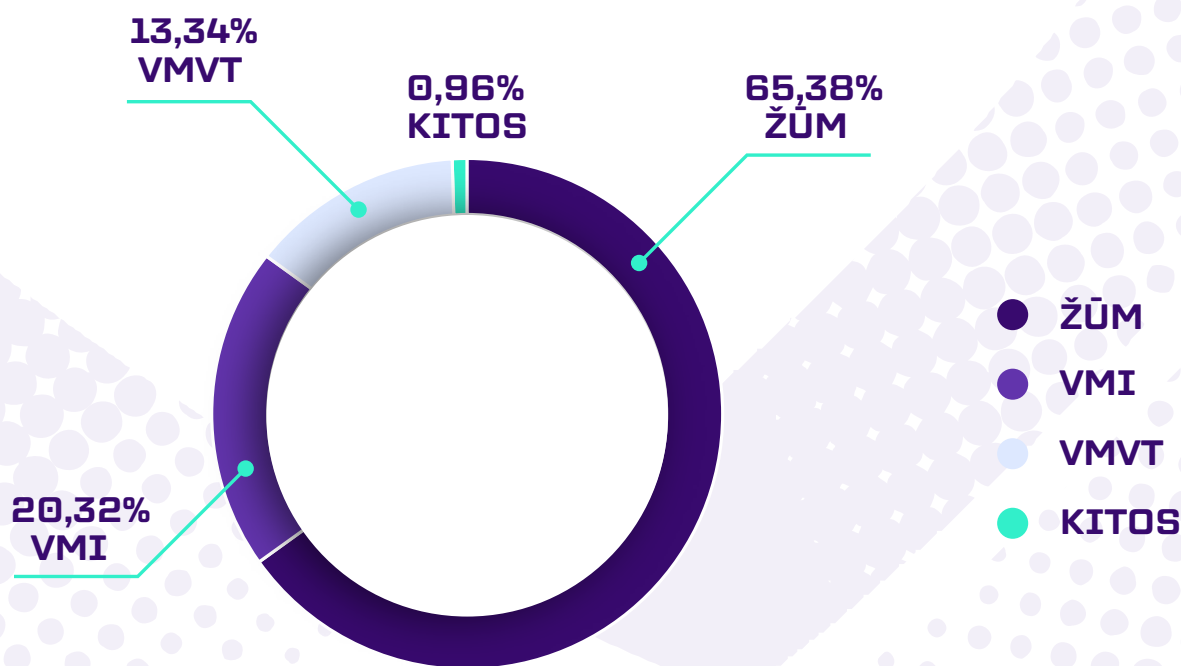

3 pav. 2026 m. I pusmetį naštą sumažinusių, padidinusių ir naštos nekeitusių institucijų skaičius procentais

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS PER 2026 M. I PUSMETĮ LABIAUSIAI SUMAŽINUSIOS INSTITUCIJOS

Bendrą 2026 m. I pusmečio AN ir PI mažėjimo rodiklio dydį sudaro 8 institucijų pagal kompetencijas AN ir PI pokyčio mažinimo rodikliai – AN ir PI sumažintos daugiau nei 3,39 mln. eurų. Žemiau pateiktame 4 paveiksle pavaizduota, kiek institucijos per 2026 m. I pusmetį prisidėjo (procentais) prie sumažinto AN ir PI rezultato. Matome, kad labiausiai prie sumažinimo prisidėjo ŽŪM (65,38 proc.) ir VMI (20,32 proc.). VMVT prie bendro naštos sumažinimo prisidėjo 13,34 proc., o visos kitos institucijos (EIMIN, SUMIN, VDA, LMI ir VATESI) bendrai tik 0,96 proc.

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO IŠLAIDAS MAŽINUSIOS INSTITUCIJOS 2026 M. I PUSMETĮ PROCENTAIS (IŠ VISO -3 393 874 EUR)

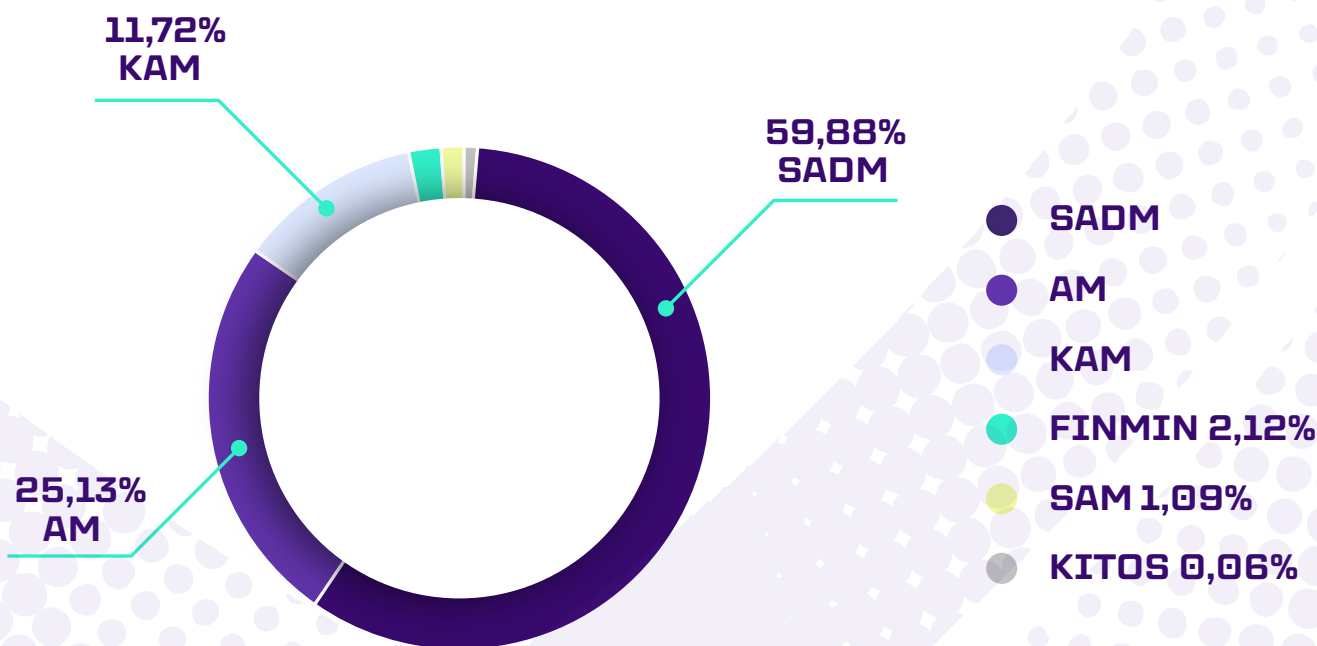

4 pav. AN ir PI mažinamos institucijos 2026 m. I pusmetį procentais

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS PER 2026 M. I PUSMETĮ PADIDINUSIOS INSTITUCIJOS

Bendrą 2026 m. I pusmečio AN ir PI didėjimo rodiklį sudaro 7 institucijų pagal kompetencijas sukeliama AN ir PI pokyčio didinimo rodikliai – AN ir PI padidintos beveik 23,84 mln. eurų. Žemiau pateiktame 5 paveiksle pavaizduota, kiek institucijos per 2026 m. I pusmetį prisidėjo (procentais) prie padidinto AN ir PI rezultato. Labiausiai prie padidinimo prisidėjo SADM (59,88 proc.) ir AM (25,13 proc.), šiek tiek mažiau KAM (11,72 proc.), FINMIN (2,12 proc.), SAM (1,09 proc.), o TM ir ŽUV abi kartu tik 0,06 proc.

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO IŠLAIDAS DIDINUSIOS INSTITUCIJOS 2026 M. I PUSMETĮ PROCENTAIS (IŠ VISO +23 838 840 EUR)

5 pav. AN ir PI didinusių institucijos 2026 m. I pusmetį procentais

Toliau pateiktoje 1 lentelėje nurodyti visų 15 institucijų, kurios per 2026 m. I pusmetį mažino arba didino AN ir PI pagal savo kompetencijas, bendro AN ir PI pokyčio dydžiai. Ataskaitos 1 priede pateiktas teisės aktų projektų, įtrauktų į AN ir PI pokyčio skaičiavimą per 2026 m. I pusmetį, sąrašas.

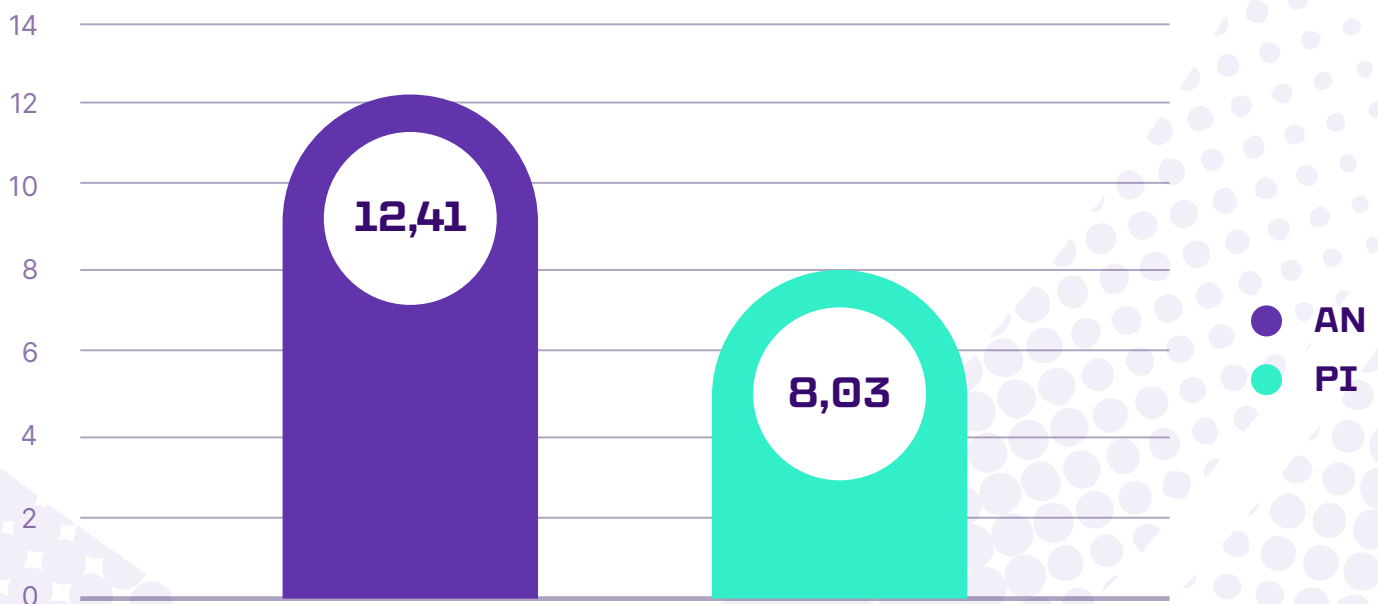
1 LENTELĖ. INSTITUCIJŲ PER 2026 M. I PUSMETĮ BENDRO ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYČIO RODIKLIO REZULTATAI

EIL. NR.	INSTITUCIJA	BENDRAS AN IR PI POKYTIS (EURAIS) PER 2026 M. I PUSMETĮ	AN IR PI POKYTIS (ES IR TARPTAUTINĖS TEISĖS AKTŲ KILMĖS) PER 2026 M. I PUSMETĮ	AN IR PI POKYTIS (NACIONALINĖS KILMĖS) PER 2026 M. I PUSMETĮ
1.	ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA	-2 218 747,61	+47 144,38	-2 265 891,99
2.	VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA	-689 572,15	0,00	-689 572,15
3.	VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA	-452 910,95	0,00	-452 910,95
4.	EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA	-9 246,53	0,00	-9 246,53
5.	SUSISIEKIMO MINISTERIJA	-8 345,54	0,00	-8 345,54
6.	VALSTYBĖS DUOMENŲ AGENTŪRA	-5 984,89	-5 984,89	0,00
7.	LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJA	-5 859,00	0,00	-5 859,00
8.	VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA	-3 207,41	-4 298,31	+1 090,90
9.	ŽUVININKYSTĖS TARNYBA	+894,09	+1 194,79	-300,70
10.	TEISINGUMO MINISTERIJA	+11 965,10	+11 965,10	0,00
11.	SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA	+259 677,52	0,00	+259 677,52
12.	FINANSŲ MINISTERIJA	+505 283,94	+670 525,97	-165 242,03
13.	KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA	+2 794 176,00	0,00	+2 794 176,00
14.	APLINKOS MINISTERIJA	+5 991 627,56	+8 855 243,94	-2 863 616,38
15.	SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA	+14 275 215,76	+14 271 473,87	+3 741,89
IŠ VISO		+20 444 965,89	+23 847 264,85	-3 402 298,96

SUMAŽINTOS IR PADIDINTOS ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ SANTYKIS

Apibendrinant institucijų pateiktus duomenis, nustatyta, kokią bendro institucijų pokyčio rodiklio per 2026 m. I pusmetį dalį sudaro AN ir PI. Šių išlaidų santykis pavaizduotas 6 paveiksle. **Bendra institucijų sumažinta AN siekė daugiau nei 12,41 mln. eurų, o PI didėjo beveik 8,03 mln. eurų.**

AN IR PI RODIKLIO SANTYKIS 2026 M. I PUSM., MLN. EURŲ

6 pav. Bendro AN ir PI pokyčio rodiklio 2026 m. I pusmetį santykis

Žemiau esančioje 2 lentelėje nurodyti teisės aktai, kuriais sukeliamas PI pokytis, taip pat pateiktas bendras institucijų, prisidėjusių prie šio rodiklio, PI pokytis.

2 LENTELĖ. TEISĖS AKTAI, KURIAIS 2026 M. I PUSMETĮ SUKELTAS PI POKYTIS

EIL. NR.	TEISĖS AKTO PAVADINIMAS	AN POKYTIS	PI POKYTIS
2026 M. I PUSMETIS			
1.	Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 pakeitimo įstatymo projektas	-1 098 398,83 Eur	-1 096 168,50 EUR (sumažėja matininkams tenkančios išlaidos medžiagoms dėl mažesnio riboženklių kiekio, kurių pirkimo išlaidos yra įskaičiuojamos į iš matininko perkamos paslaugos kainą)
2.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. D1-289 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	+455 212,63 Eur	+7 974 624,00 EUR (ūkio subjektai skirtingais terminais patirs išlaidų dėl įtvirtinamos prievolės negyvenamuosiuose pastatuose, priklausomai nuo šildymo sistemų, oro kondicionavimo sistemų, kombinuotųjų patalpų šildymo ir vėdinimo sistemų arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų galios, per nustatytus terminus įrengti pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemas bei automatinis apšvietimo kontrolės prietaisus, taip pat patirs išlaidų dėl papildomos automatikos ir valdymo sistemų funkcinės galimybės vykdyti patalpų aplinkos kokybės stebėseną)
IŠ VISO AM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS			+6 878 455,50 EUR
2026 M. I PUSMETIS			
3.	Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko įsakymo „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2016 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. 11V-46 „Dėl matavimo priemonių pirminės patikros žymenų, naudojamų matavimo priemonėms ženkliniui po pirminės metrologinės patikros procedūrų, privalomųjų formų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	0 Eur	-5 859,00 Eur (atsisakoma perteklinio antrojo patikros žymens, taip sumažinant finansinę naštą matavimo priemonių patikrą atliekančioms paskirtosioms įstaigoms ir pagerinant šio žymens pritaikomumą matavimo priemonėms žymėti po atliktos metrologinės patikros)
IŠ VISO LMI TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS			-5 859,00 EUR
2026 M. I PUSMETIS			
4.	Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 16(1) ir 16(2) straipsnių pakeitimo įstatymas	-369,94 Eur	-8 820,00 Eur (panaikinamas reikalavimas ūkio subjektams, siekiantiems būti atestuotiems atlikti visų vidaus vandenų transporto priemonių ar dalies jų technines apžiūras, turėti nuosavybės, nuomos, panaudos ar kitu teisėtu pagrindu valdomas patalpas, reikalingas vidaus vandenų transporto priemonių techninei apžiūrai atlikti)
IŠ VISO SUMIN TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS			-8 820,00 EUR
2026 M. I PUSMETIS			
5.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ pakeitimo“ projektas	-901 404,64 Eur	-103 492,73 Eur (ūkio subjektai patirs mažiau išlaidų dėl darbuotojų profilaktinių patikrinimų, nes įsakymo pakeitimu nustatoma, kad asmenų iki 40 metų, kuriems nėra diagnozuota ligų, dėl kurių jų regėjimo patikrinimas gydytojo sprendimu turi būti atliekamas dažniau, ir kurių darbo vietoje identifikuotas tik šis vienas kenksmingas rizikos veiksnys – darbas su videoterminalais – regėjimo patikrinimas būtų atliekamas 1 kartą per 4 metus; anksčiau galiojo reikalavimas – 1 kartą per 2 metus)

6.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	0 Eur	+1 287 457,92 Eur (mokyklos patirs išlaidų dėl nemokamų higienos priemonių mergaitėms ir merginoms užtikrinimo mokyklose moterų tualetų patalpose)
IŠ VISO SAM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS			+1 183 965,19 EUR
2026 M. I PUSMETIS			
7.	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus įsakymo „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. B1-847 „Dėl pavyzdinių veterinarijos sertifikatų formų gyvūnams augintiniams, gyvūniniams produktams ir pašarams, eksportuojamiems iš Lietuvos Respublikos į trečiąsias šalis, patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	-4 311,97 Eur	-1 771,35 Eur (ūkio subjektams, kuriems išduodami veterinarijos sertifikatai gyvūniniams pašarams, nebelieka reikalavimo atlikti mėginio atrinkimą ir tyrimą laboratorijoje dėl bendro bakterinio užterštumo)
IŠ VISO VMVT TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS			-1 771,35 EUR
2026 M. I PUSMETIS			
8.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas	-128 519,52 Eur	-17 632,07 Eur (atsisakoma privalomųjų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir registravimo mokymų baigimo reikalavimo ūkinių gyvūnų laikytojams, kurie nori ženklini savo ūkinius gyvūnus ausų įsagais, apyčiurnėmis ir tatuiruotėmis, ir išlaikomas privalomų mokymų reikalavimas tik tais atvejais, jei asmuo nori ženklini ūkinius gyvūnus poodinėmis mikroschemomis; taip pat ūkio subjektai patirs papildomų išlaidų dėl elninių šeimų gyvūnų šeimų gyvūnų ženklinimo perkėlimo atvejais (ausies įsagos) ir kupranugarinių šeimų gyvūnų ženklinimo (poodinė mikroschema ir ženklinimo paslauga))
IŠ VISO ŽŪM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS			-17 632,07 EUR
IŠ VISO			+8 028 338,27 EUR

Toliau pateiktoje 3 lentelėje nurodyti visų 15 institucijų atskirai išskirti AN pokyčio ir PI pokyčio rodikliai bei bendras AN ir PI pokytis.

3 LENTELĖ. INSTITUCIJŲ PER 2026 M. I PUSMETĮ ADMINISTRACINĖS NAŠTOS POKYČIO IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYČIO RODIKLIO REZULTATAI

EIL. NR.	INSTITUCIJA (PAGAL ABĖCĖLĘ)	AN POKYTIS (EURAIS) PER 2026 M. I PUSM.	PI POKYTIS (EURAIS) PER 2026 M. I PUSM.	BENDRAS AN IR PI POKYTIS (EURAIS) PER 2026 M. I PUSM.
1.	APLINKOS MINISTERIJA	-886 827,94	+6 878 455,50	+5 991 627,56
2.	EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA	-9 246,53	0,00	-9 246,53
3.	FINANSŲ MINISTERIJA	+505 283,94	0,00	+505 283,94
4.	KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA	+2 794 176,00	0,00	+2 794 176,00
5.	LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJA	0,00	-5 859,00	-5 859,00
6.	SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA	+14 275 215,76	0,00	+14 275 215,76
7.	SUSISIEKIMO MINISTERIJA	+474,46	-8 820,00	-8 345,54
8.	SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA	-924 287,67	+1 183 965,19	+259 677,52
9.	TEISINGUMO MINISTERIJA	+11 965,10	0,00	+11 965,10
10.	VALSTYBĖS DUOMENŲ AGENTŪRA	-5 984,89	0,00	-5 984,89
11.	VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA	-3 207,41	0,00	-3 207,41
12.	VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA	-451 139,60	-1 771,35	-452 910,95
13.	VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA	-689 572,15	0,00	-689 572,15
14.	ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA	-2 201 115,54	-17 632,07	-2 218 747,61
15.	ŽUVININKYSTĖS TARNYBA	+894,09	0,00	+894,09
IŠ VISO		+12 416 627,62	+8 028 338,27	+20 444 965,89

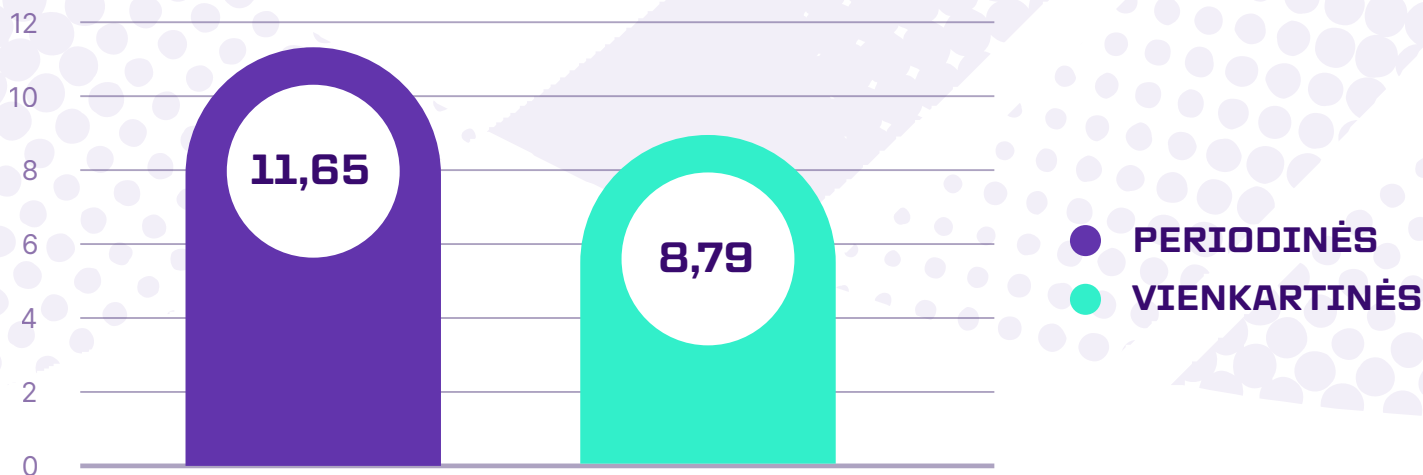
VIENKARTINIŲ IR PERIODINIŲ ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ SANTYKIS

EIMIN preliminariai įvertino 2026 m. I pusmetį priimtų teisės aktų AN ir PI, jas suskirstydama pagal pobūdį į vienkartinės ir periodinės. Apibendrinta informacija apie šių išlaidų apytikrius dydžius pateikiama 7 paveiksle. Nustatyta, kad **2026 m. I pusmetį vienkartinės išlaidos padidėjo daugiau nei 8,79 mln. eurų, o periodinės išlaidos padidėjo beveik 11,65 mln. eurų.**

Pažymėtina, kad įprastai bendros vienkartinės išlaidos, patiriamos įgyvendinant teisinio reguliavimo reikalavimus, yra didesnės nei periodinės išlaidos. Vis dėlto 2026 m. I pusmečio rezultatai šios tendencijos neatspindi. Tam didžiausią įtaką turėjo LR darbo kodekso pakeitimai, kuriais ūkio subjektams nustatyta pareiga kasmet teikti duomenis, kurių apimtis yra reikšminga ir lemia didesnę AN.

Paprastai didesnes vienkartinės išlaidas lemia reikalavimai, susiję su būtinybe vieną kartą įsigyti ar įdiegti reikiamą įrangą, atnaujinti informacinių sistemų funkcionalumus, įsigyti tam tikras medžiagas ar darbų saugos priemonės ir pan. O periodinės išlaidos dažniausiai kyla dėl nuolatinių teisinio reguliavimo reikalavimų vykdymo: metinių finansinių ar veiklos ataskaitų, audito ataskaitų rengimo, žurnalų pildymo, informacijos viešinimo, kompetentingų institucijų informavimo ir kitų pasikartojančių veiksmų. Esminis šių išlaidų skirtumas yra jų pasikartojimas: vienkartinės išlaidos patiriamos vieną kartą ir vėlesniais metais nebesikartoja, o periodinės išlaidos ūkio subjektams tenka kiekvienais metais, kol galioja atitinkamas teisinio reguliavimo reikalavimas.

VIENKARTINIŲ IR PERIODINIŲ IŠLAIDŲ SANTYKIS 2026 M. I PUSM., MLN. EURŲ

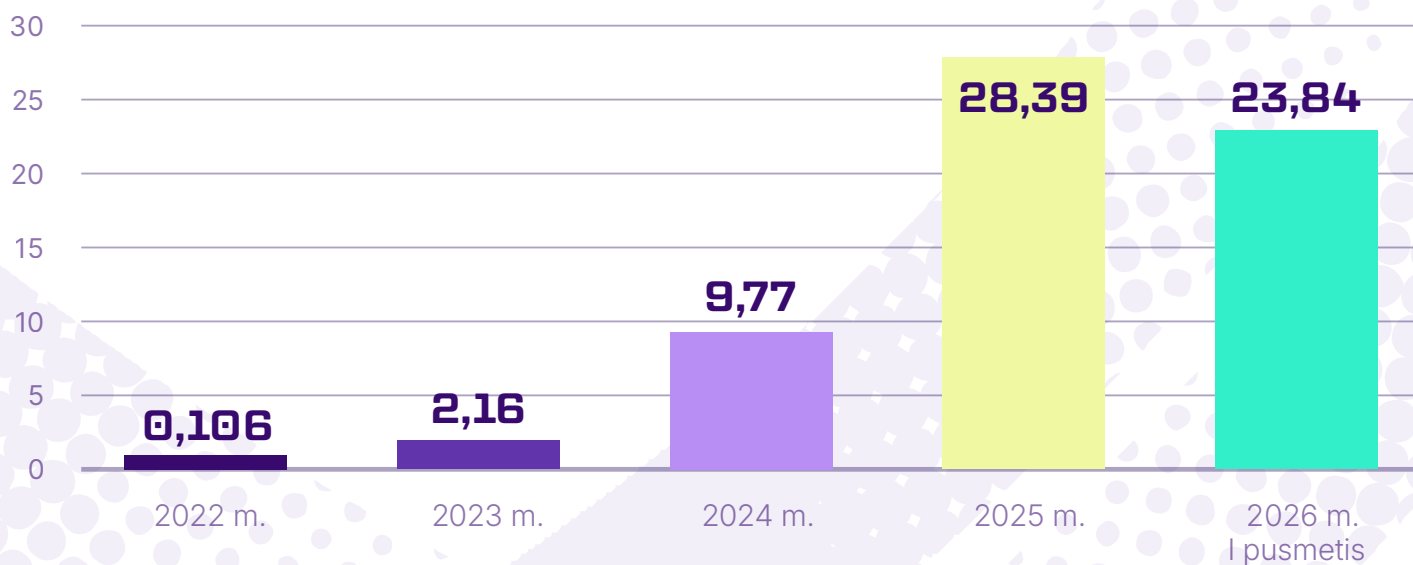
7 pav. Vienkartinų ir periodinių AN ir PI santykis 2026 m. I pusmetį

IŠ EUROPOS SĄJUNGOS IR TARPTAUTINĖS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ KILĘS ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYTIS

Nuo 2022 m. EIMIN iš bendro AN ir PI rodiklio pradėjo išskirti valstybės institucijų teisės aktų projektų sukeltos naštos skaičiavimuose nurodytas išlaidas, kurios susijusios su reikalavimais, kilusiais iš ES teisės aktų.

Vertinant 2026 m. I pusmečio priimtų teisės aktų sukeltą poveikį, iš 1 lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad **dėl ES teisės aktų kilęs AN ir PI pokytis per 2026 m. I pusmetį buvo daugiau nei +23,84 mln. eurų**. Palyginimą, kaip atrodė visų ataskaitinių laikotarpių naštos rodiklis, kilęs iš ES teisės aktų, galima matyti 8 paveiksle.

ES REIKALAVIMAI 2022–2026 M. I PUSMETĮ, MLN. EURŲ

8 pav. Iš ES reikalavimų kilusių įpareigojimų sukeltas naštos pokytis 2022–2026 m. I pusmetį

Per 2026 m. I pusmetį priimti 63 teisės aktai, sukeliantys AN ir PI pokytį, iš kurių **26 teisės aktai, kuriuose įtvirtinti įpareigojimai, kilę iš ES teisės aktų reikalavimų, ir 3 iš tarptautinės teisės aktų reikalavimų**. Kuriuose teisės aktuose buvo įtvirtinti tokie reikalavimai, galima rasti Ataskaitos 1 priede.

Svarbu pažymėti, kad tinkamas ES teisės reikalavimų perkėlimas į nacionalinę teisę yra viena iš svarbių sąlygų siekiant išvengti nepagrįstos administracinės naštos verslui. Perkeliant ES teisės nuostatas svarbu apsiriboti tuo, kas būtina ES nustatytiems tikslams pasiekti, ir nekurti papildomų nacionalinių reikalavimų, kurie nėra tiesiogiai būtini, t. y. **vengti vadinamojo „auksavimo“ (angl. gold-plating).** Kaip matome iš 8 paveikslo duomenų, pastaraisiais metais iš ES teisės kylanti reguliavimo našta verslui didėja, todėl valstybės institucijoms reikia skirti vis daugiau pastangų, kad būtų laikomasi „One in, one out“ taisyklės. Atsiradus naujam reikalavimui, vis sudėtingiau rasti galimybių nacionaliniame reguliavime atsisakyti esamų reikalavimų ar juos supaprastinti ir taip kompensuoti verslui tenkančią papildomą naštą. Todėl principingas ES teisės reikalavimų perkėlimas vengiant perteklinio reglamentavimo nacionaliniu lygmeniu tampa ne tik gero reguliavimo, bet ir praktine „One in, one out“ taisyklės įgyvendinimo prielaida.

Didžiausią institucijų naštos rodiklių didėjimą 2026 m. I pusmetį lėmė 3 teisės aktai, kurie sukėlė daugiausia naštos, kylančios iš ES teisės aktų reikalavimų:

- 1** ► LR darbo kodekso įstatymo pakeitimu nustatomi reikalavimai teikti duomenis apie tos pačios **pareigybių grupės darbuotojų darbo užmokesčio vidurkius pagal lytį** ir kt. (bendras AN pokytis 14,27 mln. eurų, visos išlaidos kilusios iš ES teisės aktų reikalavimų);
- 2** ► STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ pakeitimais reikalavimai **įrengti pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemas, automatinius apšvietimo kontrolės prietaisus** ir kt. (bendras AN ir PI pokytis beveik 8,43 mln. eurų, visos išlaidos kilusios iš ES teisės aktų reikalavimų);
- 3** ► pakeistu LR bankų įstatymu nustatomi **informaciniai įpareigojimai teikti duomenis / ataskaitas institucijai siekiant užtikrinti finansų sistemos stabilumą, veiksmingą rizikų valdymą, indėlininkų interesų apsaugą** ir pan. (bendras AN pokytis 522,55 tūkst. eurų, visos išlaidos kilusios iš ES teisės aktų reikalavimų).

Išsamesnė informacija apie šiuos teisės aktus pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas 2026 m. I pusmetį didinę teisės aktai“.

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS 2026 M. I PUSMETĮ MAŽINĘ TEISĖS AKTAI

2026 m. I pusmetį į AN ir PI pokyčio rodiklio skaičiavimus buvo įtraukti **3 teisės aktai**, kurie **mažino** naštą **daugiau nei 1 mln. eurų**, 8 teisės aktai, kurie mažino naštą daugiau nei 100 tūkst. eurų, ir 9 teisės aktai, mažinantys AN ir PI nuo 10 tūkst. iki 100 tūkst. eurų. Labiausiai AN ir PI sumažinę teisės aktai:

- 1** ► Pakeistu LR nekilnojamojo turto kadastro įstatymu² atsisakoma privalomojo žemės sklypo ribų ženklavimo. Iki tol nustatyta pareiga ženklinti žemės sklypo ribas riboženkliais nebuvo tikslinga ir reikalinga visiems žemės sklypų savininkams (pvz., riboženkliais ženklinti žemės ūkio paskirties žemės sklypų ribas, kurie dažnu atveju sunaikinami arba sugadinami, kadangi trukdo žemės ūkio darbams). Vertinant tai, įstatymo pakeitimu suteikiama galimybė pačiam nekilnojamojo turto – žemės sklypo savininkui nuspręsti, ar jo žemės sklypo ribos vietovėje turi būti paženklintos riboženkliais, ar pakanka, kad matininkas žemės sklypų ribas parodytų vietovėje sklypo savininkui ir kitiems su šiuo sklypu besiribojančių žemės sklypų savininkams. Šis pakeitimas leido **sumažinti ūkio subjektams tenkančią AN ir PI daugiau nei 2,19 mln. eurų**.
- 2** ► Pakeistomis Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėmis³ **sumažinama AN ūkio subjektams daugiau nei 1,99 mln. eurų**. Pakeitimu nustatoma pareiga žemės naudotojui pranešti tik apie planuojamą žydinčių augalų purškimą augalų apsaugos produktais, kurių etiketėje, vadovaujantis 2011 m. birželio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 547/2011, kuriuo dėl augalų apsaugos produktų ženklavimo reikalavimų įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009, su visais pakeitimais, nustatyta saugos priemonė „Pavojingas bitėms“. Taip pat trumpinamas informacijos apie numatomą purškimą profesionaliajam naudojimui skirtais augalų apsaugos produktais pateikimo į Paraiškų priėmimo informacinę sistemą terminas – vietoj 2 kalendorinių dienų nustatomos 2 valandos. Be to, papildomai nustatomas reikalavimas bičių laikytojui gauti žemės sklypo, į kurį planuojama perkelti bičių avilius, valdytojo rašytinį sutikimą.
- 3** ► Asmenų, dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksnių poveikis ir (ar) pavojingas darbas), privalomo sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo⁴

² 2026 m. birželio 25 d. LR nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 pakeitimo įstatymas Nr. XV-1066.

³ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2026 m. birželio 8 d. įsakymas „Dėl žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ Nr. 3D-284.

⁴ Patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2026 m. vasario 10 d. įsakymu „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ pakeitimo“ Nr. V-127.

pakeitimais nustatyta, kad asmenų iki 40 metų, kuriems nėra diagnozuota ligų, dėl kurių jų regėjimo patikrinimas gydytojo sprendimu turi būti atliekamas dažniau, ir kurių darbo vietoje identifikuotas tik šis vienas kenksmingas rizikos veiksnys – darbas su videoterminalais – regėjimo patikrinimas būtų atliekamas 1 kartą per 4 metus; anksčiau galiojo reikalavimas 1 kartą per 2 metus. Toks reglamentavimas nedidins papildomų apsilankymų sveikatos priežiūros įstaigose skaičiaus darbuotojams, kurių darbo vietoje yra identifikuota daugiau kenksmingų rizikos veiksnių; tik kas dvejus metus keistųsi jiems profilaktinių patikrinimų metu atliekamų tyrimų apimtis. Šie pakeitimai tiek darbdaviams, tiek gydytojams **AN ir PI sumažins virš 1,00 mln. eurų.**

4 ► Pakeistomis Naftos produktų, bioproductų, kitų degių skystų produktų ir gamtinių dujų apskaitos taisyklėmis⁵ panaikinamas reikalavimas degalinių eksploatuotojams pateikti kiekvienos degalinės mėnesio operacijų ataskaitos AKC410 formą; **tai jiems sumažino AN 646,12 tūkst. eurų.**

5 ► Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašo⁶ pakeitimo vienas iš esminių pokyčių – nustatyta lankstesnė požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juostos nustatymo tvarka, kuria sudaryta galimybė gręžinio savininkui iš dviejų variantų (vadovaujantis VAZ nustatymo tvarkos apraše nustatytais sąlygomis nustatyti konkretų (10 m arba 50 m) taršos apribojimo juostos dydį arba nustatyti individualizuotą dydį, t. y. apskaičiuoti dydį taikant VAZ 2-osios juostos apskaičiavimo principą) pasirinkti priimtinesnį. Su šiuo pokyčiu taip pat susijęs kitas pakeitimas: aplink II grupės požeminio vandens vandenvietes, kurių vanduo nenaudojamas viešajam geriamajam vandeniui tiekti, išgaunant vidutiniškai ne daugiau kaip 10 m³ vandens per parą, sumažintas VAZ 1-osios juostos, kuriai taikomi griežčiausi veiklų apribojimai, plotis nuo 10 iki 5 m aplink gręžinį, tačiau išlaikant apsaugą ir apribojant taršių veiklų vykdymą arti vandenvietės, nustatant 5 metrų taršos apribojimo juostą. Laikytina, kad šis pokytis reikšmingai sumažina AN požeminio vandens gręžinių savininkams, kurių taršos apribojimo juosta patenka į kitiems savininkams priklausančius žemės sklypus (sumažėja arba visai nelieta prievolės pateikti minėtų žemės sklypų savininkų sutikimus dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo), ir leidžia greičiau pateikti tvirtinti VAZ projektą. Kitas svarbus pokytis – patikslinti sąlygas, kada aplink požeminio vandens gavybos gręžinį nustatoma VAZ 1-oji juosta. Numatyta, kad I grupės vandenvietėms, kuriose išgaunama iki 100 m³ požeminio vandens per parą, ir I grupės gėlo požeminio vandens vandenvietėms, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai ne daugiau kaip 10 m³ požeminio vandens per parą ir kurių vanduo naudojamas viešajam geriamajam vandeniui tiekti, nustatoma tik VAZ 1-oji juosta (griežto režimo), kuri yra 5 m. Šiais ir kitais pakeitimais **ūkio subjektams tenkanti AN sumažinama virš 331,49 tūkst. eurų.**

⁵ Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2026 m. balandžio 14 d. įsakymas „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. sausio 25 d. įsakymo Nr. VA-16 „Dėl Naftos produktų, bioproductų, kitų degių skystų produktų ir gamtinių dujų apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ Nr. VA-31.

⁶ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2026 m. balandžio 3 d. įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. D1-912 „Dėl Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ Nr. D1-47.

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS 2026 M. I PUSMETĮ DIDINĘ TEISĖS AKTAI

Į 2026 m. AN ir PI pokyčio rodiklio skaičiavimus buvo įtraukti **4 teisės aktai, didinantys** naštą **daugiau nei 1 mln. eurų**, 3 teisės aktų pakeitimai, kurie padidino naštą nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų, ir 4 teisės aktų pakeitimai, kurie padidino naštą nuo 10 tūkst. iki 100 tūkst. eurų. Labiausiai AN ir PI padidinę teisės aktai:

- 1** ► Pakeistu LR darbo kodekso įstatymu⁷ ūkio subjektams **AN buvo padidinta virš 14,27 mln. eurų**. Atliktais pakeitimais buvo įgyvendintos 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/970 nuostatos, kuria, nustatant darbo užmokesčio skaidrumo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus, griežčiau taikomas vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principas, nuostatų perkėlimas. Nauji įpareigojimai darbdaviams susiję su darbo užmokesčio skaidrumo mechanizmų įgyvendinimu ir darbuotojų teisės į teisingą darbo apmokėjimą užtikrinimu. Reikalavimai teikti duomenis apie tos pačios pareigybių grupės darbuotojų darbo užmokesčio vidurkius pagal lytį ir darbo užmokesčio atotrūkio rodiklius yra taikomi visose ES valstybėse narėse. Lietuva kartu su socialiniais partneriais pasirinko šiuos duomenis rinkti pasitelkiant valstybės institucijas, t. y. darbdaviams kyla pareiga Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie SADM vieną kartą pateikti ir vėliau atnaujinti duomenis apie darbuotojų pareigybių grupes, darbo laiko normas ir režimą, taip pat kas mėnesį teikti duomenis apie bruto darbo užmokestį, papildomą darbo užmokestį ir apmokėtą darbo laiką. Remdamasi šiais duomenimis, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba darbdaviams kas mėnesį pateiks apskaičiuotus darbo užmokesčio rodiklius pagal pareigybių grupes ir lytį bei reguliariai (kas 1–3 m.) vyrų ir moterų darbo užmokesčio atotrūkio rodiklius, o darbdaviai savo ruožtu jau apskaičiuotus duomenis perduos savo darbuotojams ir jų atstovams.
- 2** ► Statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“⁸ pakeitimais yra įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1275 dėl pastatų energinio naudingumo nuostatos, susijusios su šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemų energiniu naudingumu ir pastatų automatizavimu, kurios **ūkio subjektams sukels papildomą AN ir PI – iš viso beveik 8,43 mln. eurų** (skirtingais įsigaliojimo terminais). Įsakymo pakeitimu įtvirtinama prievolė

⁷ 2026 m. gegužės 21 d. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 23, 26, 39, 40, 41, 42, 48, 51, 52, 65, 71, 79, 131, 140, 147, 148, 197, 217, 219, 226 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XV-969.

⁸ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2026 m. gegužės 13 d. įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. D1-289 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“ Nr. D1-80.

negyvenamuosiuose pastatuose, priklausomai nuo šildymo sistemų, oro kondicionavimo sistemų, kombinuotųjų patalpų šildymo ir vėdinimo sistemų arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų galios, per nustatytus terminus įrengti pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemas bei automatinis apšvietimo kontrolės prietaisus, taip pat papildomos automatikos ir valdymo sistemų funkcinės galimybės privaloma patalpų aplinkos kokybės stebėseną.

- 3** ▶ Siekiant pasiruošti pereiti prie postkvantinės kriptografijos ir taip valdyti kvantinių technologijų plėtros keliamą riziką šiuo metu naudojamiems viešojo rakto kriptografiniams algoritmams, pakeitus Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimą Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo“⁹, kibernetinio saugumo subjektais laikomiems ūkio subjektams nustatomas reikalavimas atlikti kriptografijos taikymo inventorizaciją. Pirmą kartą inventorizacija turės būti atliekama siekiant identifikuoti naudojamus kriptografinius sprendimus, įvertinti jų pažeidžiamumą dėl kvantinių technologijų keliamų grėsmių ir suplanuoti perėjimą prie postkvantinės kriptografijos. Vėliau inventorizacija turės būti atliekama ne rečiau kaip kartą per trejus metus siekiant įgyvendinti bendrą kriptografinių rizikų valdymą, perėjimą prie postkvantinės kriptografijos pažangos vertinimo, reagavimą į technologinius pokyčius ir turimų duomenų aktualumo užtikrinimą. Nustačius šį reikalavimą, ūkio subjektams padidės AN, kurios didžiąją dalį sudarys inventorizaciją atliekančių darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudos. Preliminariai apskaičiuota, kad vienam ūkio subjektui pirmosios kriptografijos taikymo inventorizacijos, kurią atliktų du darbuotojai, sąnaudos jos atlikimo metais gali sudaryti apie 11 tūkst. Eur. Vėliau, inventorizaciją atliekant kartą per trejus metus, vienam ūkio subjektui tenkančios vidutinės metinės sąnaudos sudarytų apie 3,5–3,7 tūkst. Eur. Pakartotinių inventorizacijų sąnaudos būtų susijusios su jau surinktų duomenų atnaujinimu ir tikslinimu bei naujų ar pakeistų kriptografinių sprendimų vertinimu. Bendrai pakeitimais **ūkio subjektams AN yra didinama daugiau nei 2,79 mln. eurų.**
- 4** ▶ Pakeistomis Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“¹⁰ nuostatomis įtvirtintas reikalavimas mokykloms užtikrinti menstruacijų higienos priemonių mergaitėms ir merginoms nemokamą prieinamumą moterų tualetų patalpose. Šis reikalavimas **mokykloms tenkančias PI padidins beveik 1,29 mln. eurų.**
- 5** ▶ Pakeistu LR bankų įstatymu¹¹ nustatomi papildomi reikalavimai užsienio bankų filialų licencijavimui, vidaus valdymui, rizikos valdymui, apskaitai ir auditui, kuriais siekiama užtikrinti, kad trečiųjų valstybių bankų filialai veiktų pagal iš esmės tokius pačius

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. kovo 25 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ Nr. 185.

¹⁰ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2026 m. balandžio 27 d. įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo Nr. V-415.

¹¹ 2026 m. gegužės 14 d. Lietuvos Respublikos bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 10, 16, 19, 25, 34, 48, 52, 53, 57, 58, 59, 61, 62, 67, 69, 72, 73, 74, 81 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju(1)– septintuoju(3) ir dešimtuoju(2) skirsniais įstatymas Nr. XV-938.

prudencinius standartus kaip ir Europos Sąjungos kredito įstaigos. Tai leidžia išvengti reguliacinio arbitražo, užtikrina sąžiningą konkurenciją tarp rinkos dalyvių ir vienodą klientų apsaugos lygį nepriklausomai nuo finansų įstaigos kilmės šalies. Pakeitimais į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę perkeliama 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1619, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2013/36/ES, kiek tai susiję su priežiūros įgaliojimais, sankcijomis, trečiųjų valstybių filialais ir aplinkosaugine, socialine ir valdymo rizika, nuostatos, kurios **ūkio subjektams sukelia AN virš 522,55 tūkst. eurų.**

ATSIŽVELGIANT Į ATASKAITOS REZULTATUS DARYTINOS ŠIOS PAGRINDINĖS IŠVADOS:

- 1 ▶ Pagrindinė bendro naštos padidėjimo priežastis yra ne nacionalinės iniciatyvos, o ES reikalavimų įgyvendinimas.** Iš ES ir tarptautinės teisės aktų kilusi našta padidėjo daugiau nei **23,84 mln. eurų**, o nacionalinės kilmės reguliavimo pakeitimai bendrą AN ir PI sumažino apie **3,4 mln. eurų**. Vadinas, nacionaliniu lygmeniu vykdomos naštos mažinimo priemonės iš esmės veikia, tačiau jų efektą šiuo laikotarpiu daugiau negu atsveria ES reguliavimo reikalavimai.
- 2 ▶ Bendrą rezultatą lemia keli labai didelį poveikį turintys teisės aktai, o ne vienodas naštos augimas visose srityse.** Ypač išsiskiria Darbo kodekso pakeitimai, susiję su darbo užmokesčio skaidrumu – jų administracinė našta viršija **14,27 mln. eurų**. Kitas reikšmingas veiksnys – pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemų reikalavimai, kurių bendras AN ir PI poveikis siekia beveik **8,43 mln. eurų**.
- 3 ▶ Didėja ne tik vienkartinės investicijos, bet ir ilgalaikė, kasmet pasikartojanti našta.** Periodinės išlaidos padidėjo apie **11,65 mln. eurų**, o vienkartinės – apie **8,79 mln. eurų**. Pažymima, kad tai nėra įprasta situacija – paprastai didesnę dalį sudaro vienkartinės išlaidos. Šįkart didelę periodinę naštą ypač lėmė nauji Darbo kodekso reikalavimai dėl reguliaraus duomenų teikimo. **Tai svarbi rizika, nes periodinė našta išlieka ir kitais metais**, kol galioja atitinkami įpareigojimai.
- 4 ▶ „One in, one out“ principo įgyvendinimas tampa sudėtingesnis.** Ataskaitoje 2026 m. I pusmetis priskiriamas prie laikotarpių, kai naštą didinusių institucijų buvo palyginti daug, todėl išlaikyti reguliavimo naštą nepakitusią arba ją sumažinti buvo sudėtingiau.

ATSIŽVELGIANT Į ATASKAITOS REZULTATUS IR IŠ JŲ DARYTINAS IŠVADAS SIŪLOMOS ŠIOS TOLIMESNĖS NAŠTOS MAŽINIMO KRYPTYS IR REKOMENDACIJOS INSTITUCIJOMS:

- 1 ► ES teisės aktų perkėlimo ir įgyvendinimo etape siekti pasirinkti mažiausią papildomą administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas sukeliančius sprendimus, kiek tai leidžia ES teisė, ir vengti perteklinių nacionalinių reikalavimų („gold-plating“). Atkreipiame institucijų dėmesį, kad XXI Vyriausybės programos 116 punkte nustatytas aiškus siekis, jog, perkeltant Europos Sąjungos teisę į nacionalinę teisę, būtų vengiama perteklinio reguliavimo („gold-plating“), galinčio mažinti Lietuvos konkurencingumą. Taip pat pažymėtina, kad 2026 m. birželio 15 d. Vyriausybės ir verslo skėtinių organizacijų pasitarime pritarta principui, pagal kurį, perkeltant ES teisės aktų reikalavimus į nacionalinę teisę, Vyriausybei teikiamoje lydimosioje medžiagoje turėtų būti aiškiai atskleidžiama, jeigu siūlomu teisiniu reguliavimu nustatomi papildomi ar griežtesni nacionaliniai reikalavimai, nei būtina pagal ES teisę. Todėl **prašome teisės aktų projektus rengiančių institucijų lydimosioje medžiagoje aiškiai nurodyti, ar projektu nustatomas reguliavimas viršija minimalius ES teisės aktuose nustatytus reikalavimus; jei taip – konkrečiai įvardyti tokius papildomus nacionalinius reikalavimus, pagrįsti jų būtinumą ir proporcingumą bei įvertinti jų sukeliamą administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas ūkio subjektams.** Tais atvejais, kai galimi keli ES teisės įgyvendinimo būdai, turėtų būti palyginamos jų alternatyvos ir, kiek įmanoma, pasirenkamas mažiausią reguliavimo naštą sukeliantis sprendimas, kartu užtikrinant ES teisėje nustatytų tikslų pasiekimą. Taip pat tikslinga, kad **sprendimas nustatyti griežtesnį nacionalinį reguliavimą būtų laikomas išimtimi, o ne įprasta praktika** ir būtų grindžiamas aiškiai identifikuota problema, konkrečiu viešuoju interesu bei duomenimis, pagrindžiančiais, kodėl ES teisės aktu nustatyto reguliavimo nepakanka. Toks požiūris leistų ankstyvame teisėkūros etape identifikuoti perteklinį reguliavimą („gold-plating“) ir jo išvengti, didintų reguliavimo sprendimų skaidrumą bei padėtų mažinti papildomas sąnaudas verslui ir neigiamą poveikį Lietuvos konkurencingumui. Savo ruožtu EIMIN inicijuos diskusijas su TM ir Vyriausybe dėl sisteminio mechanizmo, kuris leistų nuosekliai nustatyti ir vertinti atvejus, kai perkeltant ES teisę nustatomas papildomas ar griežtesnis nacionalinis reguliavimas. Bus vertinamos galimos tokio mechanizmo formos, įskaitant teisėkūros proceso, teisės aktų lydimosios medžiagos ar kitus sprendimus, kurie užtikrintų didesnį perteklinio reguliavimo („gold-plating“) atvejų skaidrumą ir kontrolę.

- 2 ► Mažinti periodinę, pasikartojančią administracinę naštą, plačiau taikant principą „duomenis pateikti tik vieną kartą“ ir panaudojant valstybės informacinėse sistemose bei registruose jau kaupiamus duomenis.** Atsižvelgdami į tai, kad periodinė administracinė našta ūkio subjektams tenka nuolat, rekomenduojame institucijoms sistemiškai peržiūrėti reguliariai teikiamos informacijos apimtį, jos teikimo dažnumą ir poreikio pagrįstumą, taip pat įvertinti, ar reikalingi duomenys negali būti gaunami iš kitų valstybės institucijų, registrų ar informacinių sistemų. Pažymėtina, kad institucijų duomenų poreikiai daugeliu atvejų gali būti visiškai arba iš dalies tenkinami naudojant jau valstybės informacinėse sistemose ir registruose kaupiamus duomenis, juos sujungiant, apdorojant ar apibendrinant skaitmeninėmis priemonėmis. Papildomas duomenų rinkimas iš verslo subjektų turėtų būti taikomas tik tais atvejais, kai reikiamų duomenų valstybė jau neturi arba jų negalima gauti panaudojus turimus duomenų šaltinius. Atsižvelgiant į tai, rekomenduotina, prieš nustatant naujus ar plečiant esamus periodinius informacinius įpareigojimus, įvertinti ne tik tiesioginį duomenų prieinamumą, bet ir galimybę pritaikyti kitus rodiklių apskaičiavimo principus, duomenų pjūvius ar metodinius sprendimus, jeigu tai leistų pasiekti tą patį reguliavimo tikslą nesukuriant neproporcingos papildomos administracinės naštos. Taigi **rengdamos teisės aktų projektus, kuriais nustatomi nauji periodiniai duomenų teikimo, ataskaitų rengimo ar informavimo įpareigojimai, institucijos pirmiausia turėtų patikrinti, ar reikiami duomenys nėra prieinami valstybės duomenų ekosistemoje, įskaitant galimybę juos gauti centralizuotai per Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą.**
- 3 ► Aktyviau skaitmenizuoti ir atnaujinti institucijų teikiamas paslaugas naudojant bendrus valstybės technologinius sprendimus.** Įgyvendinant **Skaitmeninių paslaugų platformos (SPP) investicinį projektą**, kurio tikslas – modernizuoti Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą (toliau – VIISP) ir sudaryti technologines sąlygas valstybės bei savivaldybių institucijoms efektyviau kurti, modernizuoti ir teikti elektronines paslaugas, VIISP sukurtas **Paslaugų konstruktorius**. Paslaugų konstruktorius – tai priemonė, leidžianti valstybės ir savivaldybių institucijoms VIISP aplinkoje kurti ir modernizuoti elektronines paslaugas: rengti elektronines prašymų formas, modeliuoti paslaugų teikimo procesus, automatizuoti duomenų gavimą iš valstybės registrų ir informacinių sistemų, naudoti bendrus komponentus ir integracijas, taip pat išbandyti paslaugą prieš ją paskelbiant portale epaslaugos.lt. Paslaugų konstruktorius orientuotas ne tik į IT specialistus – juo gali naudotis ir institucijų specialistai, turintys pažengusio informacinių sistemų naudotojo kompetencijas. Šis sprendimas leidžia trumpinti naujų elektroninių paslaugų sukūrimo ir esamų paslaugų modernizavimo laiką, pakartotinai naudoti jau sukurtas integracijas ir bendruosius komponentus, mažinti technologinį paslaugų kūrimo sudėtingumą, racionaliau naudoti IT išteklius ir užtikrinti vienodesnę elektroninių paslaugų architektūrą. Paslaugų konstruktorius taip pat sudaro technologines prielaidas **vieno langelio principui įgyvendinti valstybės informacinių sistemų lygmeniu**, konsoliduojant

elektroninių paslaugų kūrimo, integravimo ir valdymo procesus bendroje valstybės skaitmeninių paslaugų ekosistemoje. **Rekomenduojame institucijoms, kuriant naujas ar modernizuojant esamas paslaugas, įvertinti galimybes naudoti SPP Paslaugų konstruktorių ir kartu peržiūrėti patį paslaugos teikimo procesą – atsisakyti perteklinių veiksmų, automatizuoti valstybės jau turimų duomenų gavimą ir taikyti principą „duomenis pateikti tik vieną kartą“.** Skaitmenizavimas turėtų būti naudojamas ne tik esamiems procesams perkelti į elektroninę erdvę, bet ir jiems supaprastinti. Dėl naujų paslaugų kūrimo ir esamų paslaugų VIISP atnaujinimo institucijos gali kreiptis į **Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūrą** (toliau – VSSA), kuri gali suteikti reikalingą informaciją ir konsultacinę pagalbą kuriant bei modernizuojant elektronines paslaugas. Taip pat atkreipiame institucijų dėmesį, kad **VSSA atlikta VIISP elektroninių paslaugų analizė parodė, jog dalis VIISP skelbiamų paslaugų neveikia arba veikia su trūkumais, pasitaiko neaktualių nuorodų ir nereikšmingos kontaktinės informacijos, taip pat neskaitmenizuotų paslaugų.** Todėl institucijos turėtų nuolat užtikrinti savo elektroninių paslaugų VIISP veikimą ir aktualumą, periodiškai jas peržiūrėti, o pasikeitus teisės aktams, paslaugų teikimo procesams ar naudojamoms informacinėms sistemoms – laiku jas atnaujinti.

Daugiau informacijos apie Paslaugų konstruktorių: [Konstravimo paslauga](#).

NAUDINGOS NUORODOS

Galiojantis Nutarimas ir Metodika:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.134272D720DF/asr>

EIMIN rekomenduojami naudoti vidutiniai valandiniai darbo užmokesčio dydžiai vertinant AN ir PI ūkio subjektams:

<https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-vertinimas/>

PI vertinimo skaičiuoklės:

<https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-vertinimas/>

Mokymų „Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams vertinimas ir mažinimas“ medžiaga ir skaidrės:

[Mokymai ir metodinė medžiaga – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija \(Irv.lt\)](#)

Mokomieji klipai apie administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams vertinimą ir mažinimą:

[Mokymai ir metodinė medžiaga – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija \(Irv.lt\)](#)

Metinės Administracinės naštos mažinimo stebėsenos ataskaitos:

<https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/administracines-naštos-ir-prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-stebesena/metines-administracines-naštos-mazinimo-stebesenos-ataskaitos/>

Administracinės naštos prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų stebėsenos švieslentė (2014-2026 I pusm.):

[Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų stebėsenos švieslentė – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija](#)

Dažniausiai užduodamų klausimų, vertinant administracinę naštą ir (arba) prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas, skiltis:

[Dažniausiai užduodami klausimai \(DUK\) – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija](#)